

భారతదేశ సర్వోన్నత న్యాయస్థానము

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి

సివిల్ అప్పీల్ నెంబర్లు. 8962-8963/2022

(ప్రత్యేక అనుమతి దరఖాస్తు(సి) నెంబర్స్. 6122-6123/2022)

బసవరాజు

...అప్పీలుదారు.

వర్రెస్

పద్మావతి మరియు మరొకరు

...ప్రతివాదులు.

తీర్పు

ఎం. ఆర్. షా, న్యాయముర్తి.

1. సాధారణ మొదటి అప్పీల్ (ఆర్ఎఫ్ఎ) నెం. 5033/2011 మరియు రివ్యూ ధరకాస్తు (ఆర్పీ) నెం. 200036/2021 లో కర్ణాటక హైకోర్టు కలబర్గి బెంచ్ వద్ద ఆమోదించిన వివాదాస్పద తీర్పు (లు) మరియు ఆర్డర్ (ల) తో బాధపడటం మరియు అసంతృప్తి చెందడం, దీని ద్వారా హైకోర్టు ప్రతివాదులు ఇక్కడ సమర్పించిన అప్పీలు అనుమతించింది-అసలు ప్రతివాది నెం 1 కి వ్యతిరేకంగా , నిర్దిష్ట పనితీరు కోసం ప్రతివాది నెం1 వేసిన దావాలో లెడ్ ట్రయల్ కోర్టు తీర్పును మరియు డిక్రీని రద్దు చేసి పక్కన పెట్టింది, అసలు వాది ప్రస్తుత అప్పీళ్ళకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు.

2. క్లుప్తంగా ప్రస్తుత అప్పీళ్ళకు దారితీసే వాస్తవాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి: -

2. 1 ఇందులో ప్రతివాది నెంబరు 1-అసలు ప్రతివాది నెంబరు 1, ఇక్కడ అప్పీలుదారు - అసలువాది-కొనుగోలుదారు కు విషయమార్గకమైన భూమిని అమ్ముటకు తేది 13-03-2007 న అమ్మకపు ఒప్పందాన్ని వ్రాశారు- తేది 13-07-2022 లేదా అంతకు ముందు

భూమిని రూ. 12,74,000/-లకు అమ్ముటకు ఒప్పందం జరిగిమ్మది. ఆలయ నిర్మాణానికి రూ. 3 లక్షలు అడ్వాన్స్ చెల్లించారు. దీనికి సంబంధించి ప్రతివాది నంబర్ 1 ద్వారా రసీదు జారీ చేయబడింది. ఆ తరువాత, ప్రతివాది నంబర్ 1-విక్రేత అమ్మకపు పత్రాన్ని అమలు చేయనందున, అప్పీలుదారుడు మిగిలిన అమ్మకపు పరిశీలనను స్వీకరించి, అమ్మకపు పత్రాన్ని అమలు చేయమని ప్రతివాది (లను) కోరుతూ 20.11.2007 నాటి చట్టపరమైన నోటీసు జారీ చేశాడు. అమ్మకం ఒప్పందాన్ని అమలు చేయడాన్ని తిరస్కరిస్తూ 03.12.2007 నాటి సమాధానం ద్వారా విక్రేత లీగల్ నోటీసుకు సమాధానం ఇచ్చారు. ఆ తరువాత, అప్పీలుదారు -కొనుగోలుదారు ఒ. ఎస్. నెం. 17/2008 ద్వారా 14.02.2008 లో నిర్దిష్ట పనితీరు కోసం దావా వేశారు. అసలు ప్రతివాదులు-అమ్మకందారులు తమ వ్రాతపూర్వక వివరణను దాఖలు చేశారు మరియు దావాను వ్యతిరేకించారు. విక్రయ ఒప్పందాన్ని అమలు చేయడానికి ప్రతివాదులు నిరాకరించారు. లిఖితపూర్వక వివరణలో ప్రతివాదులు కూడా వాది ఒప్పందంలో తన భాగాన్ని నిర్వహించడానికి సిద్ధంగా లేరని పేర్కొన్నారు. అందువల్ల, ప్రతివాదులు వాది వైపు నుండి సంసిద్ధత మరియు సుముఖతను ఖండించారు-కొనుగోలుదారు ఒప్పందంలో తన భాగాన్ని నిర్వహించడానికి.

2. 2 ఇరుపక్షాలు విచారణ న్యాయస్థానం ముందు సాక్ష్యము సమర్పించాయి. వాది తన సంసిద్ధత మరియు ఒప్పందంలో తన భాగాన్ని నిర్వహించడానికి సుముఖతపై సాక్షులను పరిశీలించడం ద్వారా సాక్ష్యమునకు నాయకత్వం వహించాడు. రికార్డు ద్వారా వాది నగదుతో విక్రేత వద్దకు వెళ్లారని, కానీ విక్రేత దానిని స్వీకరించ లేదని తెలియచేశారు . ఆ తరువాత, సాక్ష్యము ఆకళించుకొను తరువాత, పరిశోధక న్యాయస్థానం 30.09.2011 నాటి తీర్పు మరియు డిక్రీ ద్వారా నిర్దిష్ట పనితీరు కోసం దావాను ప్రకటించింది. విక్రయించడానికి ఒప్పందాన్ని అమలు చేయడానికి సంబంధించి వాది-కొనుగోలుదారు కేసును న్యాయస్థానం విశ్వసించింది. లెర్న్స్ విచారణ న్యాయస్థానం విచారణలో కూడా వాది రూ. 3 లక్షలు అమ్మకందారులకు ఇచ్చారని నమ్మింది. వాది -కొనుగోలుదారు ఒప్పందంలో తన భాగాన్ని నిర్వహించడానికి సిద్ధంగా, మరియు సుముఖతతో ఉన్నారని కూడా న్యాయస్థానం పేర్కొంది. దానికి అనుగుణంగా లెర్న్స్ విచారణ న్యాయస్థానం ఆమోదించిన తీర్పు మరియు డిక్రీ, కొనుగోలుదారు-అసలు వాది రూ. 9,74,000-విచారణ న్యాయస్థానంలో దిపాజిట్ చేశారు, అది ఇప్పటికీ విచారణ న్యాయస్థానంలో ఉన్నట్లు నివేదించబడింది.

2. 3 విచారణ న్యాయస్థానం ఇచ్చిన తీర్పు మరియు డిక్రీ పట్ల వ్యధితుడు అసంతృప్తిగా భావించి, ప్రతివాదులు-ఇక్కడ విక్రేతలు హైకోర్టు ముందు అప్పీలు ఎంచుకున్నారు. వివాదాస్పద తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు ద్వారా హైకోర్టు ఈ అప్పీలు అనుమతించింది మరియు లెర్డ్స్ ట్రయల్ కోర్టు ఆమోదించిన తీర్పు మరియు డిక్రీని పక్కన పెట్టింది, ప్రధానంగా వాది ఒప్పందంలో తన భాగాన్ని నిర్వహించడానికి సిద్ధంగా లేడు మరియు సుముఖతతో లేదు అనే కారణంతో, హైకోర్టు జారీ చేసిన వివాదాస్పద తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు ప్రస్తుత అప్పీళ్లకు సంబంధించిన విషయం.

2. 4 అప్పీలుదారు ఒక సమీక్ష పిటిషన్ను కూడా దాఖలు చేశారు, దానిని హైకోర్టు కొట్టివేసింది, మరియు సమీక్ష పిటిషన్లో ఇచ్చిన తీర్పు కూడా అప్పీళ్లలో ఒకదానికి సంబంధించిన విషయం.

3. అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన విద్వాంసుడైన న్యాయవాది శ్రీ కె. పరమేశ్వర్, కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో, అప్పీలుదారు సంసిద్ధత మరియు సుముఖతపై విచారణ న్యాయస్థానం కనుగొన్న విషయాలను తిప్పికొట్టడంలో గౌరవనీయమైన హైకోర్టు భౌతికంగా తప్పు చేసిందని తీవ్రంగా సమర్పించారు.

3. 1 నమోదులో ఉన్న మొత్తం సాక్ష్యాలను ఆకళించుకొను తరువాత, అనుభవజ్ఞుడైన విచారణ న్యాయస్థానం, అప్పీలుదారుకు అనుకూలంగా అప్పీలుదారు సంసిద్ధత మరియు సుముఖత గురించి ఫలితాలను నమోదు చేసిందని, అటువంటి ఫలితాలలో పై సాక్ష్యము జోక్యం చేసుకోవలసిన అవసరం లేదని సమర్పించబడింది.

3. 2 అప్పీలుదారుడు-కొనుగోలుదారు మొదటి నుండే ఒప్పందంలో తన భాగాన్ని నిర్వర్తించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడని, సుముఖంగా ఉన్నాడని కూడా సమర్పించబడింది. 13.03.2007 నాటి ఒప్పందంలో తన భాగాన్ని నిర్వర్తించడానికి అప్పీలుదారు యొక్క సంసిద్ధత మరియు సుముఖత అనే అంశాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటూ, రికార్డులో ఉన్న సాక్ష్యము నుండి వెలువడే ఈ క్రింది అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని ఆయన ప్రార్థించారు:-

(i) 13.03.2007 నాటి ఒప్పందాన్ని నెరవేర్చడానికి తాను సిద్ధంగా ఉన్నానని, సుముఖంగా ఉన్నానని అప్పీలుదారు వాదంలో ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నాడు;

- (ii) 20.11.2007 నాటి దావా నోటీసులో వాది తాను సిద్ధంగా ఉన్నానని, మిగులు అమ్మకపు పరిగణన చెల్లించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నానని ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నాడు;
- (iii) వాది తన సాక్ష్యములో తాను ఒప్పందాన్ని అమలు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నానని పేర్కొన్నాడు. అతను జూన్, 2007 నెలలో మరియు మళ్లీ జూలై, 2007లో మిగులు అమ్మకాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని ప్రతివాది-విక్రేతను సంప్రదించినట్లు వాజ్యూలములో పేర్కొన్నారు. ఈ విషయంలో క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లేదని;
- (iv) విక్రయ ఒప్పందానికి ధృవీకరించిన పిడబ్బు2 మరియు పిడబ్బు3 లను వాది పరిశీలించారు, వారు ప్రత్యేకంగా జూన్, 2007లో, వాది ప్రతివాదులను సంప్రదించి, మిగులు అమ్మకాన్ని నగదు రూపంలో పరిగణించమని కోరినట్లు పేర్కొన్నారు. ఈ విషయంలో క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లేదని;
- (v) డి దబ్బు -1-మొదటి ప్రతివాది తన క్రాస్-విచారణలో ఆమె ఒప్పందాన్ని అమలు చేసిందని మరియు చెప్పిన ఆస్తికి ఆమె యజమాని అని అంగీకరించింది;
- (vi) ఒప్పందంపై ఆమె తన సంతకాలు చేసింది మరియు ఆమె రూ. 3 లక్షలు తీసుకుంది.
- (vii) అప్పీలుదారుడు రూ. 9,74,000- పై లెర్న్స్ ట్రయల్ కోర్టు ముందు.

తేది 31.10.2011 న డిపాసిట్ చెశారు.

3. 3 అప్పీలుదారు-కొనుగోలుదారు తరపున హాజరైన విద్యావంతుడైన న్యాయవాది, ప్రతివాది, న్యాయస్థానం ముందు నిజాయితీ లేని వైఖరిని తీసుకున్నాడని, ఒప్పందాన్ని అమలు చేయడాన్ని ఖండించాడని కూడా సమర్పించారు. లిఖితపూర్వక వివరణలో, ప్రతివాదులు తీసుకున్న నిర్దిష్ట వైఖరి ఏమిటంటే, పార్టీల మధ్య విక్రయించడానికి ఎటువంటి ఒప్పందం అమలు చేయబడలేదు. అయితే, తరువాత రూ. 3 లక్షలు ఆమెకు అందాయి, దానికి సంబంధించి 13.03.2007 నాటి రసీదు జారీ చేయబడింది ప్రతివాది నెం. 1 ఒప్పుకున్నారు.

3.4 విక్రేత-ప్రతివాది నెంబరు 1 కూడా విరుద్ధమైన మరియు నిజాయితీ లేని అభ్యర్థనలు తీసుకున్నారని వాదించబడింది. మొదట్లో ఆమె ఒప్పందాన్ని అమలు చేయడాన్ని ఖండించింది, అప్పుడు ఇది విక్రయించడానికి ఒక ఒప్పందం అని కానీ రుణ లావాదేవీకి సంబంధించి ఒక ఒప్పందం మాత్రమే అని ఖండించింది.

3. 5 తరువాత అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన విద్వాంసుడైన న్యాయవాది, ప్రతివాది నెంబరు 1 విక్రయించే ఒప్పందాన్ని అమలు చేయడంపై విద్వాంసుడైన విచారణ న్యాయస్థానం మరియు హైకోర్టు నమోదు చేసిన ఉమ్మడి ఫలితాలు ఉన్నాయని మరియు దీని ప్రభావంతో రూ. 3 లక్షలు కొనుగోలుదారుడు ఆసక్తిగల డబ్బు ద్వారా చెల్లించాడని మరియు విక్రయించడానికి ఒప్పందం సెక్యూరిటీ మరియు/లేదా రుణ లావాదేవీకి సంబంధించి కాదని, కానీ అది పూర్తిగా అమ్మకం కోసం అని పేర్కొన్నారు.

3. 6 అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన విద్వాంసుడైన న్యాయవాది ఈ కేసులో ఈ కోర్టు నిర్ణయంపై ఎక్కువగా ఆధారపడ్డారు ఇందిరా కౌర్ మరియు ఇతరులు వర్సెస్ షియో లాల్ కపూర్; (1988) 2 ఎస్ సి 488 (పేరా 8,9 మరియు 10) మరియు దీని తదుపరి నిర్ణయం బీమానేని మహా లక్ష్మి వర్సెస్ గంగుమల్ల అప్పారావుల కేసులో న్యాయస్థానం; (2019) 6 ఎస్. సి. 233 (పేరా 14) పై కొనుగోలుదారు యొక్క సంసిద్ధత మరియు సుముఖత యొక్క అంశం. ఇందిరా కౌర్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో ఎటువంటి ప్రతికూల నిర్ధారణ చేయలేమని లావదేవిల ఖాతాలు లేదా ఇతర డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యము సమర్పించకపోవడం వల్ల మిగులు మొత్తాన్ని చెల్లించడానికి తనకు మార్గాలు ఉన్నాయా అనే దానిపై వాదికి వ్యతిరేకంగా తీర్పు ఇవ్వబడింది,.

3. 7 బీమానేని మహా లక్ష్మి (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో, తన సాక్ష్యము తేదీ నాటికి మిగులు అమ్మకానికి పరిగణన చెల్లించడానికి తన వద్ద తగినంత డబ్బు ఉందని "ప్రదర్శించడంలో" విక్రేత వైఫల్యానికి పెద్దగా పర్యవసానాలు లేవని ఈ కోర్టు గమనించి, తీర్పు ఇచ్చిందని సమర్పించబడింది.

3. 8 రామతి కుయెర్ వర్సెస్ ద్వారికా ప్రసాద్ సింగ్; (1967) 1 ఎస్ సి అర్ 153 (పేరా 9), విషయంలో ఇది ఖాతాలను సమర్పించమని పార్టీని కోరుతూ ఒక నిర్దిష్ట అభ్యర్థన గైరుహాజరీ మరియు ఆ తరువాత వారు అలా చేయడంలో విఫలమైనప్పుడు, ఎటువంటి ప్రతికూల అనుమితిని పొందలేమని ఈ కోర్టు గమనించింది మరియు తీర్పు ఇచ్చింది.

3. 9 పైన పేర్కొన్న సమర్పణలు చేయడం మరియు పైన పేర్కొన్న నిర్ణయాలపై ఆధారపడటం, విచారణ న్యాయస్థానం యొక్క ఫలితాలను తిప్పికొట్టడంలో హైకోర్టు భౌతికంగా పొరపాటు చేసిందని సమర్పించబడింది. అప్పీలుదారు యొక్క సంసిద్ధత మరియు సుముఖతపై.

అందువల్ల, ప్రస్తుత అప్పీళ్లను అనుమతించాలని మరియు వివాదాస్పద తీర్పులను పక్కన పెట్టాలని ప్రార్థిస్తున్నారు.

4. ప్రస్తుత అప్పీళ్లను విక్రేత-ప్రతివాదులు-అసలు ప్రతివాదుల తరపున హాజరైన విద్యాంశుడైన న్యాయవాది శ్రీ శైలేష్ మడియాల్ తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు.

4.1 ప్రతివాదులు-విక్రేత తరపున హాజరైన విద్యావంతుడైన న్యాయవాది, న్యాయస్థానం ఆమోదించిన తీర్పు మరియు డిక్రీని తిప్పికొట్టేటప్పుడు మరియు అప్పీలుదారు యొక్క సంసిద్ధత మరియు సుముఖతకు సంబంధించిన ఫలితాలను తిప్పికొట్టేటప్పుడు హైకోర్టు ఖచ్చితమైన కారణాలను అప్పగించబడినదని సమర్పించారు.

4.2 అప్పీలుదారుడు-అసలు వాది, మిగులు అమ్మకం పరిగణన చెల్లించడానికి తన వద్ద తగినంత సాధనాలు/నిధులు/నగదు ఉందని నిరూపించలేదని మరియు/లేదా ఎటువంటి సాక్ష్యము చూపించలేదని కూడా సమర్పించారు. అటువంటి ఆధారాలు గైరుహాజరీ, కొనుగోలుదారు-అసలు వాది సంసిద్ధతను స్థాపించడంలో మరియు నిరూపించడంలో విఫలమయ్యారని పై హైకోర్టు సరైన తీర్పు ఇచ్చిందని సమర్పించబడింది. మరియు 13.03.2007 నాటి ఒప్పందాన్ని అమలు చేయడానికి అతని వంతుగా సుముఖత.

4. 3 లిఖితపూర్వక వివరణలోనే ప్రతివాదుల తరపున వాది సిద్ధంగా లేడని, ఒప్పందంలో తన భాగాన్ని నిర్వర్తించడానికి సిద్ధంగా లేడని నిర్దిష్ట కేసు అని సమర్పించబడింది.

4. 4 ప్రతివాదుల తరపున హాజరైన విద్యావంతుడైన న్యాయవాది-అసలు ప్రతివాదులు, ప్రస్తుత అప్పీళ్లను కొట్టివేయాలని ఆయన చేసిన అభ్యర్థనకు మద్దతుగా ఈ తీర్పుల మీద ఆధారపడ్డారు. జె. పి. బిల్లర్స్ మరియు మరొకరు వర్సెస్ ఎ. రామదాస్ మరియు మరొకరు; (2011) 1 ఎస్ సిసి 429 కేసు అలాగే ఐక్యరాజ్యసమితి విషయంలో ఈ కోర్టు ఇటీవల ఇచ్చిన తీర్పు. కృష్ణమూర్తి వర్సెస్. ఎ. ఎం. కృష్ణమూర్తి; 2022 ఎస్సిసి ఆన్లైన్ ఎస్సి 840.

5 సంబంధిత పార్టీల తరపున సుదీర్ఘంగా హాజరైన న్యాయవాదులను మేము విన్నాము.

6. ప్రారంభంలో, విచారణ న్యాయస్థానం, రికార్డులో ఉన్న సాక్ష్యము ఆకళించుకొను తరువాత, సంసిద్ధత మరియు సుముఖతపై ఫలితాలను ప్రత్యేకంగా నమోదు చేసిందని గమనించాలి. ఒప్పందంలో తన భాగాన్ని నిర్వర్తించడానికి వాది వైపు నుండి. వాది యొక్క

సంసిద్ధత మరియు సుముఖతపై నమోదు చేయబడిన ఫలితాలు రికార్డులో ఉన్న మొత్తం సాక్ష్యము ఆకళించుకొన్నాయి. తేది 20.11.2007 లో జారీ చేయబడిన లీగల్ నోటీసులో, వాది ప్రతివాదిని మిగులు మొత్తాన్ని స్వీకరించి, అమ్మకపు పత్రాన్ని అమలుపరచు చేయమని కోరాడు. లీగల్ నోటీసుకు సమాధానంగా, ప్రతివాది తనను తాను విక్రయించుకునే ఒప్పందాన్ని అమలు చేయడానికి నిరాకరించాడు. ఆ తరువాత, వాది నిర్దిష్ట పనితీరు కోసం దావా వేశాడు, దీనిలో అతను 13.03.2007 నాటి ఒప్పందాన్ని అమలు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడని ప్రత్యేకంగా నిర్ధారించబడింది. తన వాజ్మూలములో, వాది ఒప్పందం ప్రకారం తన బాధ్యతలను నిర్వర్తించడానికి తాను సిద్ధంగా ఉన్నానని, సిద్ధంగా ఉన్నానని ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నాడు. బకాయి అమ్మకాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని 2007 జూన్ నెలలో, మళ్ళీ 2007 జూలైలో ప్రతివాదిని సంప్రదించినట్లు ఆయన పేర్కొన్నారు. ఈ విషయంలో క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లేదు. ఫిర్యాదుదారుడు ఇద్దరు సాక్షులను కూడా పరిశీలించారు, పిడబ్ల్యూ-2 మరియు పిడబ్ల్యూ-3, వారు తేదీ 13.03.2007 ను విక్రయించడానికి ఒప్పందానికి ధృవీకరించేవారు, వారు ప్రత్యేకంగా 2007 జూలైలో, వాది ప్రతివాదులను సంప్రదించి, దరఖాస్తును స్వీకరించు కోరారు. నగదు రూపంలో మిగులు అమ్మకం పరిశీలన, దానికి కూడా క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లేదు. రసీదు రూ. 3 లక్షలు, బయటి డబ్బు ద్వారా, క్రింది రెండు కోర్టులు నిరూపించాయని నిర్ధారించబడింది. డిక్రీ ఆమోదించిన ఒక నెల వ్యవధిలో, వాది మిగులు అమ్మకపు పరిశీలనను అంటే రూ. 9,74,000-లెర్న్స్ ట్రయల్ కోర్టు ముందు దెపాజిట్ చేశారు. కేసు యొక్క పైన పేర్కొన్న వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, అప్పీలుదారు యొక్క సంసిద్ధత మరియు సుముఖతపై ట్రయల్ కోర్టు కనుగొన్న విషయాలను తిప్పికొట్టడం ద్వారా డిక్రీని తిప్పికొట్టడంలో హైకోర్టు భౌతికంగా తప్పు చేసిందని గమనించబడింది.

6. 1 హైకోర్టు జారీ చేసిన వివాదాస్పద తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి, హైకోర్టు ఇచ్చిన వాదన ఏమిటంటే, పాస్చుక్ మరియు/లేదా బ్యాంకు ఖాతాలు సమర్పించనందున, మిగిలిన అమ్మకపు పరిగణన చెల్లించడానికి తన వద్ద నగదు మరియు/లేదా మొత్తం మరియు/లేదా తగినంత నిధులు/సాధనాలు ఉన్నాయని వాది నిరూపించలేదని తెలుస్తోంది. **ఇందిరా కౌర్** (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో ఈ న్యాయస్థానం ప్రత్యేకంగా పరిగణించిన **రామ్రతి కుయేర్** (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో, ఇది ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది మరియు తీర్పు ఇవ్వబడింది;-

"నాల్గవది, ఖాతాలు నిర్వహించబడుతున్నాయని మరియు విడివిడిగా మెస్ చేస్తున్న వితంతువులకు బేస్టి సింగ్ నిర్వహణ బత్తెము ఇచ్చేవారని వారి కేసు ఉన్నప్పటికీ ప్రతివాదులు ఎటువంటి ఖాతాలను సమర్పించరాదని కోరారు. ప్రతివాదులు ఖాతాలను సమర్పించలేదని, వాటిని సమర్పించినట్లయితే నిర్వహణ బత్తెము చెల్లించలేదని, ఆస్తిపై వారి హక్కు కారణంగా వితంతువులకు ఆదాయంలో సగం వాటాను చెల్లించినట్లు చూపించే వాస్తవం నుండి ప్రతికూల అనుమితిని పొందాలని కోరారు. తన తండ్రి ఖాతాలు ఉంచేవారని ద్వారక ప్రసాద్ సింగ్ చెప్పినది నిజం. కానీ ఖాతాలను సమర్పించమని ద్వారకా ప్రసాద్ సింగ్ ని ఆదేశించమని కోర్టును కోరడానికి అప్పీలుదారు తరపున ఎటువంటి ప్రయత్నము జరగలేదు. అప్పీలుదారు ఖాతాలను సమర్పించమని ఆదేశించమని కోర్టును కోరినట్లయితే, మరియు బేస్టి సింగ్ ఖాతాలను ఉంచేవాడని అంగీకరించిన తరువాత వారు వాటిని హాజరుపరచడంలో విఫలమైతే మాత్రమే వాది-ప్రతివాదులపై ప్రతికూల నిర్ధారణకు వచ్చేది. కానీ కోర్టుకు అలాంటి అభ్యర్థన ఏదీ చేయబడలేదు, మరియు పరిస్థితులలో ఖాతాలను సమర్పించకపోవడం నుండి ఎటువంటి ప్రతికూల అనుమితిని పొందలేకపోయారు. అయినప్పటికీ వితంతువులకు భరణపోషణ ఇవ్వబడుతోందని, వాదులు ఉత్తమ సాక్ష్యము నిలిపివేశారని చూపించడానికి ఖాతాలు ఉత్తమ సాక్ష్యంగా ఉండేవని, బసఖీ సింగ్ వితంతువులకు భరణపోషణ ఇస్తున్నారనే ప్రభావానికి మౌఖిక సాక్ష్యాలను మాత్రమే సమర్పించారని కోరారు. ఆ ఖాతాలు నిర్వహణ చెల్లింపుకు ఉత్తమ సాక్ష్యముగా ఉండి, వాటిని నిలిపివేసినప్పటికీ, వితంతువులకు నిర్వహణ ఇవ్వబడుతుందనే మౌఖిక సాక్ష్యము ఆమోదయోగ్యం కాకపోవచ్చు; కానీ (ఖాతాలను సమర్పించాలని అప్పీలుదారు ఎటువంటి ప్రార్థన చేయకపోతే) ఎటువంటి గైరుహాజరీ అనుమితి పొందలేము, అవి సమర్పించబడి ఉంటే, అప్పీలుదారు పేర్కొన్న శీర్షికకు అనుగుణంగా ఆదాయం సగానికి సగం విభజించబడిందని చూపించేవారు."

6.2 ఇందిరా కౌర్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో ఈ న్యాయస్థానం రామ్రతి కుయెర్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో ఈ న్యాయస్థానం చేసిన పరిశీలనలను పరిశీలించిన తరువాత మూడు న్యాయస్థానాలు నమోదు చేసిన ఫలితాలను పక్కన పెట్టింది. లావదేవిల ఖాతాను

సమర్పించనందుకు, తద్వారా వాది సిద్ధంగా లేడని, ఒప్పందంలో తన భాగాన్ని నిర్వర్తించడానికి సిద్ధంగా లేరని పేర్కొన్నందుకు వాదికి వ్యతిరేకంగా కలిగిఉండు తీసుకోబడింది. ప్రతివాది పాస్ పుస్తకాన్ని సమర్పించమని వాదిని పిలవకపోతే లేదా కోర్టు అతన్ని అలా చేయమని ఆదేశించకపోతే, ఎటువంటి ప్రతికూల అనుమితిని పొందలేమని గమనించబడింది మరియు తీర్పు ఇవ్వబడింది.

6. 3 పైన పేర్కొన్న రెండు కేసులలో ఈ శాసనముస్థానం నిర్దేశించిన చట్టాన్ని వర్తింపజేస్తూ, ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు హైకోర్టు ఎటువంటి ప్రతికూల నిర్ధారణ చేయలేకపోయింది. అప్పీలుదారు సంసిద్ధత మరియు సుముఖతపై ట్రయల్ కోర్టు నమోదు చేసిన ఫలితాలను తిప్పికొట్టడంలో హైకోర్టు తీవ్రంగా తప్పు చేసింది.

7. పైన వివరించిన పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, అప్పీలుదారు సంసిద్ధత మరియు సుముఖతపై కనుగొన్న విషయాలను తిప్పికొట్టడం ద్వారా ట్రయల్ కోర్టు ఆమోదించిన తీర్పు మరియు డిక్రీని రద్దు చేయడంలో మరియు పక్కన పెట్టడంలో హైకోర్టు భౌతికంగా పొరపాటు చేసిందని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. ఈ పరిస్థితులలో, హైకోర్టు ఆమోదించిన వివాదాస్పద తీర్పు (లు) మరియు ఉత్తర్వు (లు) నిలకడలేనివిగా పరిగణించబడతాయి. మరియు అవి రద్దు చేయబడటానికి మరియు పక్కన పెట్టడానికి అర్హమైనవి. అయితే, అదే సమయంలో, పూర్తి న్యాయం చేయడానికి, వాదిని మరో రూ. 10 లక్షలు అమ్మకం పరిశీలన కోసం చెల్లించాలని ఆదేశించినట్లయితే, ఇది న్యాయం యొక్క లక్ష్యాలను చేరుకుంటుంది.

8. పైన పేర్కొన్న చర్చను దృష్టిలో ఉంచుకుని, పైన పేర్కొన్న కారణాల దృష్ట్యా, ప్రస్తుత విజ్ఞప్తులు విజయవంతమవుతాయి. హైకోర్టు ఆమోదించిన వివాదాస్పద తీర్పు (లు) మరియు ఆదేశాలు (లు) దీని ద్వారా రద్దు చేయబడతాయి మరియు పక్కన పెట్టబడతాయి. తేది 13.03.2007 నాటి అమ్మకం ఒప్పందం యొక్క నిర్దిష్ట పనితీరు కోసం లెన్స్ ట్రయల్ కోర్టు ఆమోదించిన తీర్పు మరియు డిక్రీ దీని ద్వారా పునరుద్ధరించబడుతుంది. అయితే, పూర్తి న్యాయం చేయడానికి, ప్రతివాది నంబర్ 1కి అదనంగా రూ. 10 లక్షలు ఈ రోజు నుండి ఎనిమిది వారాల వ్యవధిలో జమ చేయాలి మరియు అటువంటి చెల్లింపు మీద, ప్రతివాది నంబర్ 1 అసలు వాది-అప్పీలుదారుకు అనుకూలంగా అమ్మకపు పత్రాన్ని రెండు వారాల వ్యవధిలో అమలుపరచు చేయాలని ఆదేశించబడుతుంది. ప్రతివాది నెం. 1 కూడా మొత్తాన్ని ఉపసంహరణ అనుమతించబడతారు, అంటే రూ. 9,74,000-ద్వారా ఆమోదించబడిన

తీర్పు మరియు డిక్రీకి అనుగుణంగా, తేది 31.10.2011 న పై వాది జమ చేసాడు. విచారణ న్యాయస్థానం, దానిపై వచ్చే వడ్డీతో, ఖాతా చెల్లింపుదారు చెక్కు ద్వారా ప్రతివాది నెం. 1కి చెల్లించబడుతుంది. ప్రస్తుత అప్పీళ్లు పైన పేర్కొన్న తదుపరి ఆదేశాలతో తదనుగుణంగా అనుమతించబడతాయి. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఆర్డర్ లేదు.

న్యాయమూర్తి

(ఎం. ఆర్. షా)

న్యాయమూర్తి

(బి.వి.నాగరత్న)

న్యూఢిల్లీ,

జనవరి 05,2023.